

Romssa fylkkasuohkan - Troms fylkeskommune
v/Planavdelingen
Postboks 6600
9296 TROMSØ

Sámediggi
Ávjo/várgeaidnu 50
9730 Karášiŋhka

ÁŠŠEMEANNUDEADDJI /SAKSBEHANDLER	MIN ČUJ./VÁR REF.	DIN ČUJ./DERES REF.	BEAIVI/DATO
Marit Meløy, +47 78 48 42 03 marit.meloy@samediggi.no	15/1210 - 13 Almmut go válddát oktavuoda/Oppgis ved henvendelse	13/9876-74	22.06.2017

telefonuona: +47 78 47 40 00
www.samediggi.no
samediggi@samediggi.no

UTTALELSE TIL HØRING OG OFFENTLIG ETTERSYN AV PLANPROGRAM - REGIONAL PLAN FOR REINDRIFT

Sametinget viser til høringsbrev av 12.04.2017 om høring og offentlig ettersyn av planprogram samt varsel om oppstart av regional plan for reindrift, der fylkesrådet ber om innspill til planprogrammet.

Sametinget mener at planprogrammet er et godt grunnlag for det videre planarbeidet. En regional plan for reindrift vil være et viktig bidrag for å legge til rette for en fortsatt bærekraftig reindriftsnæring, både kulturelt, økonomisk og økologisk. Spesielt kan en regional plan være viktig for å se helhet i reindriftas arealbehov og -grunnlag frem i tid, og slik være med på å sikre en livskraftig reindrift.

Ápningstider:
Mandag - Fredag
08:00-15:30

Sametinget har følgende kommentarer og innspill til planprogrammet:

5.1. Formål

Sametinget er enig i hovedformålet for planarbeidet, som er å komme frem til en langsiktig og helhetlig plan for økologisk, økonomisk og kulturelt bærekraftig reindrift i Troms. Reindriftens arealer og næringens utviklingsbehov skal sikres med basis i samisk kultur, tradisjon og sedvane. Dette mener vi er et godt utgangspunkt for planarbeidet.

Planen skal legge grunnlag for en «kunnskapsbasert differensiert forvaltning». Dette betyr at nye tiltak skal vurderes opp mot reindriftens arealbruk til ulike tilder av året og baseres på dokumentert bruk og kunnskap. Sametinget registrerer at tradisjonell kunnskap ikke er nevnt her spesifikt. En utredning gjort av Samisk høgskole i 2016 viser at samisk tradisjonell kunnskap eller erfaringskunnskap blir i svært liten grad inkludert i norsk areal- og miljøforvaltning (*Bruk av tradisjonell kunnskap i miljø- og arealforvaltning i Norge av Ellen Inga Turi og Inger Marie Gaup Eira 2016*). Sametinget mener derfor at det er viktig at man både i arbeidet med regional plan for reindrift og i andre planprosesser synliggjør og vektlegger tradisjonell kunnskap i reindrifta.

Sametinget synes også det er positivt at et sentralt mål for den regional planen er å redusere antall dispensasjonssaker og å få til en mer helhetlig forvaltningspraksis.

5.3.3 Behovet for konsekvensutredning

Sametinget mener det er positivt at man i konsekvensutredningen ønsker å si noe om de kulturelle konsekvensene av inngrep i reindriftens arealer og virksomhet i Troms. Dette er svært viktig siden reindriften har en stor betydning for å opprettholde og utvikle samisk kultur.

5.4.1 Arealutfordringer, inngrep og forstyrrelser i areal bruk til reindrift

Sametinget mener at det er god beskrivelse og oversikt over inngrep som er utfordrende for reindrift. Dette er godt utgangspunkt til det videre arbeidet med planen.

5.4.2 Reindriften som næringsaktør

Reindriften er mulighetenes næring, med alle muligheter for å utvikles som en bærekraftig næring samtidig som man holder fast på de dype røttene den har i den samiske kulturen. Det er store muligheter til positiv næringsutvikling med et godt matprodukt, et unikt reiselivsprodukt og som råvareprodusent til duodji.

Sametinget er enig i de betraktninger som gjøres i planprogrammet om at potensialet for økt verdiskaping er stort, men at man samtidig er bevisst på hvilke begrensninger som logger på reindriftenes vekstmuligheter. Sametinget mener det er positivt at man vil se nærmere på potensialet for reindriftstilnyttet næringsutvikling (næringer som er avledet fra reindriften).

Reindriftnæringas produkter er tuftet på den samiske kulturarven og det er denne tilknytningen som gjør produktene unike og som selger. Det er derfor svært viktig at satsninga skjer på det samiske samfunnets og reindriftenes premisser og at den særlig kommer reindriften til gode. Der samisk kultur møter næringsvirksomhet er det mange hensyn som må tas, blant annet etiske problemstillinger som kan komme opp i produktutviklingsprosesser. Dette gjør seg særlig gjeldende i reindriftenbasert turisme.

5.4.3 Kulturell bærekraft

Reindriften er en viktig bærebjelke for samisk kultur og samfunnsliv. Det er en livsform og næring basert på sterke kulturelle elementer, hvor også de familiemessige og andre relasjoner er viktige. Reindriften bidrar til å bevare samisk språk, verdier og tradisjoner, og til at tradisjonell kunnskap holdes i hevd, videreutvikles og videreføres. Det handler også om tradisjonelle driftsmønstre og organisering, samt ivaretagelse av reindriftenes kulturlandskap og kulturminner. Dette er viktige aspekter ved kulturell bærekraft.

Sametinget er opptatt av en helhetlig forståelse av bærekraftsmålene, der delmålene om økologisk, økonomisk og kulturell bærekraft ses i sammenheng og balansen mellom disse vektlegges. For Sametinget er det viktig å presisere at en økologisk og økonomisk bærekraftig næring ikke i står et motsetningsforhold til kulturell bærekraft.

Avsluttende kommentarer

Sametinget er tilfreds med at det legges vekt på bred medvirkning og involvering i planarbeidet. Jo mer bindende retningslinjer for arealbruk eller juridisk bindende planbestemmelser man velger å utarbeide, desto mer viktig er det at det oppnås enighet med direkte berørte parter.

Sametinget er etter plan- og bygningsloven pliktig til å bistå i planleggingen når den berører saker av betydning for samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv (jf. § 3-2). Sametingets plikt til å delta i planleggingen innebærer også en rett etter loven til å kunne reise innsigelse til arealplaner og å bringe regionale planer inn for departementet dersom saker av vesentlig betydning for samisk kultur eller næringsutøvelse ikke er tilstrekkelig ivare tatt (jf. §§ 5-4 og 8-4).

Dearvuodaiguin/Med hilsen

Solveig Ballo
fágajodiheaddji/fagleder

Marit Meløy
senioráđđeaddi/seniorrådgiver

*Dát reive lea elektrovnnalaččat dohkkehuvvon ja sáddejuvvo vuolláičállaga haga./
Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.*

Hovedmottaker:

Romssa fylkkasuohkan - Troms
fylkeskommune

v/Planavdelingen

9296

TROMSØ

